Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!
Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б
№ 91 (7421) | СУБОТА, 17 КАСТРЫЧНІКА | 1942 г.

ПРАЧЫТАЙ І ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ.

Наш народ жыве цяпер адзіным імкненнем, адзінай думкай—помсціць ворагу, знішчаць яго ўсюды і ўдзень, і ўночы. Помсціць жорстка і бязлітасна! Помсціць крывава, так, каб вораг захлынуўся ў сваёй уласнай паганай крыві.

(З пісьма ўдзельнікаў другога мітынга прадстаўнікоў беларускага народа таварышу Сталіну).

НЯХАЙ НЕ МІНЕ КОЖНАГА НЕМЦА НАША КУЛЯ!

БЕЛАРУС! ПОМСЦІ ЎНОЧ І ЎДЗЕНЬ КРЫВАВЫМ ЗАБОЙЦАМ ЗА КРОЎ ЗАМУЧАНЫХ МУЖЧЫН І ЖАНЧЫН, СТАРЫКОЎ І ДЗЯЦЕЙ!

СМЕРЦЬ ЗАБОЙЦАМ ДЗЯЦЕЙ!

Перад намі дакумент. Гэта прызнанне самога ворага. Чытай, што піша фашысцкая газетка «Мінскер цэйтунг» пра беспрытульных беларускіх дзяцей. Чытай і хай сэрца тваё напоўніцца нянавісцю і прагай бязлітаснай помсты да нямецкіх акупантаў.

«Пры ўсякім надвор'і, яны жывуць пад адкрытым небам і прабаўляюцца жабрацтвам. Кожны цягнік, які прыбывае на вакзал, асаджаецца беспрытульнікамі. Гэта дзеці ад 5 да 12 год».

Гэта гавораць тыя самыя нямецка-фашысцкія мярзотнікі, якія замучылі і расстралялі ў акупіраваных імі раёнах Беларусі больш 700 тысяч мірных совецкіх жыхараў і асудзілі на галодную смерць тысячы асірацелых дзяцей. Бандыты забралі ў беларускіх дзяцей бацькоў, пазбавілі іх прытулку і хлеба, а цяпер з халодным садысцкім раўнадушшам прадаўжаюць учыняць над безабароннымі маленькімі дзецьмі новыя страшэнныя злачынствы.

Нядаўна эсэсаўцы зрабілі ў Мінску аблаву на беспрытульных. Каля вакзала і ў развалінах дамоў гітлераўцы затрымалі каля 100 бяздомных дзяцей і расстралялі іх.

Так распраўляюцца нямецкія акупанты з совецкімі дзецьмі.

Нашых дзяцей мы расцілі і выхоўвалі з найвялікшай любоўю. Совецкая Ўлада пабудавала ў Беларусі школы, палацы, сады і яслі. Песціла і гадавала іх наша маці Радзіма. Ні ў чым не адмаўляла. Не ведалі яны ні гора, ні голаду. Дзеці—гэта наша надзея, гэта самае дарагое кожнага бацькі і маці.

Фашысцкі звер занёс крывавую сякеру над галовамі нашых маленькіх хлопчыкаў і дзяўчынак. Ён расстрэльвае іх у Крычаве з аўтамата, закапвае ў зямлю жывымі ў Шклове, паліць у дамах на Віцебшчыне. Ён узняў руку на самае дарагое — нашу будучыню. Немец—душагуб, крывавы кат нашых дзяцей. Яго нішто не ўсціхамірыць. Раз'юшанага гада можа ўсціхамірыць толькі куля, сякера, вілы.

Браты беларусы! Партызаны і партызанкі! Ратуйце нашых дзяцей ад крывавых забойцаў — немцаў. Знасіце галовы акупантам на кожным кроку. Жорстка помсціце кожнаму немцу за загубленыя жыцці маленькіх совецкіх грамадзян. Адсякайце немцу крывавыя лапы і гэтым вы выратуеце самае дарагое нашага народа — яго будучыню — дзяцей.

Смерць немцам — забойцам нашых дзяцей!

БАЯВЫЯ СПРАВЫ ПАРТЫЗАН

Атрыманы паведамленні аб новых баявых поспехах беларускіх партызан — адважных народных мсціўцаў. Яны наносяць моцныя ўдары па камунікацыях ворага, знішчаюць яго жывую сілу і тэхніку.

* * *

Група магілёўскіх партызан пусціла пад адкос нямецкі чыгуначны эшалон з 46 вагонаў. У час крушэння знішчана 11 танкаў, 16 аўтамашын, 2 зенітных гарматы і забіта да 100 гітлераўцаў.

* * *

Партызанскі атрад, які дзейнічае ў Мінскай абласці, у кастрычніку пусціў пад адкос два чыгуначных эшалоны з войскамі праціўніка. Пад абломкамі вагонаў загінула многа нямецка-фашысцкіх акупантаў. Другая група партызан гэтага-ж атрада арганізавала крушэнне эшалона з аўтамашынамі, якія следваў на фронт. Разбіта 56 аўтамашын.

* * *

Партызанскі атрад «Перамога», які дзейнічае ў Віцебскай вобласці, за месяц баявой дзейнасці знішчыў 230 нямецка-фашысцкіх акупантаў, 22 аўтамашыны, аўтобус і аўтарамонтную майстэрню. Апрача таго партызаны пусцілі пад адкос чыгуначны састаў з боепрыпасамі праціўніка.

* * *

Другі партызанскі атрад, які дзейнічае ў Віцебскай вобласці, напаў на калону гітлераўцаў, якая ішла па шасэ. Партызаны забілі 35 і паранілі да 60 нямецка-фашысцкіх акупантаў.

* * *

Некалькі партызанскіх атрадаў Палесся сумесным ударам разграмілі нямецкі гарнізон у вёсцы Б. Забіта больш 20 нямецкіх салдат і так званых «добраахвотнікаў», 53 паліцэйскіх. Захоплены трафеі.

ЗАБІ НЕМЦА-ГАДА!

НЕМЕЦ УВАРВАЎСЯ НА НАШУ ЗЯМЛЮ, КАБ АДАБРАЦЬ АД НАС ЖЫЦЦЁ І РАДАСЦЬ. ЁН ПРЫНЁС СМЕРЦЬ НАШЫМ ЖАНЧЫНАМ, НАШЫМ ДЗЕЦЯМ.

НЯХАЙ-ЖА САМ ЁН ЗГІНЕ! НЯХАЙ НАША НЯНАВІСЦЬ САТРЭ ЯГО З ТВАРУ ЗЯМЛІ! СМЕРЦЬ НЯМЕЦКІМ АКУПАНТАМ!

НОВЫЯ ЗЛАЧЫНСТВЫ ГІТЛЕРАЎЦАЎ

БАНДЫТЫ

Атрымана паведамленне аб новым злачынстве нямецка-фашысцкіх бандытаў. Нямецкія ваенныя ўлады загадалі расстраляць па 4—6 жыхароў у кожнай вёсцы Аршанскага раёна. Эсэсаўцы, якія чынілі расправу над сялянамі, у некаторых вёсках знішчылі пагалоўна ўсё насельніцтва.

СПАЛІЛІ ВЁСКУ

Гітлераўскія нягоднікі спалілі вёску Барсукі, Сіроцінскага раёна. Яны адначасова падпалілі некалькі дамоў у розных баках вёскі. Калі сяляне пачалі выбягаць з палаючых хат, гітлераўскія забойцы адкрылі стралянину з аўтаматаў. Ад агню і куль загінула 35 жыхараў вёскі.

КРЫВЯПІЎЦЫ

Атрымана паведамленне аб новым злачынстве нямецка - фашысцкіх мярзотнікаў у Полацку. Гітлераўцы аб'явілі перарэгістрацыю пашпартоў. У многіх совецкіх грамадзян пашпарты былі адабраны нібыта для праверкі. 21 верасня нямецкая камендатура выклікала групу жыхароў за атрыманнем дакументаў. У камендатуры нямецкія ўрачы падверглі совецкіх грамадзян медагляду і гвалтоўна ўзялі ў іх вялікія дозы крыві. Ад вялікай страты крыві памерла звыш 40 чалавек.

На фронтах Айчыннай вайны

ВЯРНУЛІ СТРАЧАНЫЯ ПАЗІЦЫІ

У раёне Сталінграда нашы войскі вярнулі страчаныя напярэдадні пазіцыі ў адным з кварталаў горада. На другіх участках адбывалася артылерыйская і мінамётная перастрэлка. Агнём нашай артылерыі знішчана 7 нямецкіх танкаў, 5 артылерыйскіх і 16 мінамётных батарэй праціўніка, зруйнавана 20 дзотаў і знішчана да двух рот нямецкай пяхоты.

СТРЫМАЛІ І АДКІНУЛІ ВОРАГА

У раёне Маздока два батальёны нямецкай пяхоты пры падтрымцы танкаў і авіяцыі спрабавалі атакаваць нашы пазіцыі. Байцы Н-скай часці артылерыйскім і мінамётным агнём стрымалі гітлераўцаў, затым адкінулі іх. У гэтым баі немцы страцілі забітымі да 300 салдат і афіцэраў. Падбіта некалькі танкаў, знішчаны 3 гарматы, 2 мінамёты і 6 аўтамашын праціўніка. Захоплены трафеі.

АДРЭЗАЛІ НЕМЦАЎ АД АСНОЎНЫХ СІЛ

Паўднёва-ўсходней Наварасійска значна перавышаючым сілам праціўніка ўдалося пранікнуць у тыл Н-скай часці. Нашы байцы контрударам адрэзалі немцаў ад асноўных сіл і, умела выкарыстаўшы выгадныя пазіцыі, знішчылі да 400 гітлераўцаў. Захоплена 13 кулямётаў, 5 супроцьтанкавых ружжаў, многа вінтовак і іншага ўзбраення.

АДБІЛІ АТАКІ ПРАЦІЎНІКА

На адным з участкаў Заходняга фронта немцы атакавалі пазіцыі нашых падраздзяленняў. Совецкія байцы адбілі атакі праціўніка і знішчылі да 400 нямецкіх салдат і афіцэраў. Захоплены танк, 6 кулямётаў, вінтоўкі і боепрыпасы.

СЕЯЦЬ СМЕРЦЬ НЯМЕЦКАЙ ПОГАНІ!

ЯКУБ КОЛАС
Народны паэт Беларусі

* * *

На ўвесь свет ідзе голас пакуты нашай роднай беларускай зямлі. Чуюцца рыданні і енкі заняволенага краю і плач народа пад нямецкім ярмом. Цяжкі камень гора і нуды лёг на плечы многапакутнага, храбрага, непакорнага беларускага народа. Лютуе вораг, залівае кроўю нашы гарады і сёлы, грабіць наш набытак. Чыніць здзекі над народам нямецкі жандар. Нямецкая погань, засноўваючы сваё права на грубай бандыцкай сіле, заводзіць свае парадкі на нашай зямлі. Немцы абвясцілі яе сваёю ўласнасцю. Яны распараджаюцца ёю так, як толькі зносіць іх дубовая нямецкая галава. Усе іхнія дзеянні носяць такі характар, як-бы яны ўжо навекі асталююцца тут і стануць гаспадарамі нашай зямлі. І самую Беларусь, якую яны спаганілі, забрудзілі і залілі кроўю і чые гарады разбурылі і папалілі, загубіўшы сотні тысяч мірных людзей, нашу родную Беларусь пакроілі яны на свой нямецкі капыл.

Сусветны разбойнік, душагуб і ашуканец Гітлер пускае ў вочы туман, выступае ў ролі «абаронцы» інтарэсаў народа. З усіх смрадных катухоў выцягвае ён на свет падонкі грамады, людскі бруд, розных прайдох і праступнікаў, незадачлівых «талентаў» і «вучоных», каб стварыць відомасць, што ён абапіраецца на «народныя пласты». Мы ведаем, хто такія гэтыя гітлеравы лёкаі, што ліжуць нямецкі бот. Гэта—людскі фуз, адшчапенцы, людзі без роду-племені, здраднікі свае айчыны, двуногія стварэнні, якія ганьбяць годнасць чалавека. Гэтыя басякі не звязаны ні з народам, ні з зямлёю. Для іх самае большае і святое ў жыцці — іх уласная шкура і сабачы трыбух. Ім усёроўна, якому богу маліцца, якому гаспадару служыць, абы толькі задаволіць свае жывёлавыя патрэбы. Няхай-жа яны разам са сваімі нямецкімі панамі запамятаюць адно: вайна не скончана. Рана ім пацяшаць сябе надзеямі на нямецкую перамогу.

Далёка запоўз нямецкі спрут-удаў разам з сваімі папіхачамі: італьянцамі, румынамі, венграмі ўглыб Совецкай зямлі. Удаў выцягнуўся ва ўсю сваю даўжыню да апошняй мяжы. Яшчэ некалькі яго патуг расцягнуцца даўжэй, і ён разарвецца на змяіныя кавалкі, і ўся яго д'ябальская машынерыя разляціцца прахам.

Будзе час — і той час неўнікнёны, — калі немцы хопяцца ратаваць сваё ўласнае звярынае котлішча, і ім будзе не да чужой зямлі. Яны зрабілі многа злачынства, многа пралілі нявіннай крыві на гэтай зямлі, і кроў гэта галосіць аб святой помсце. Ёсць межы, якіх нікому не дазволена пераступаць. А хто пераступае іх, той згіне, як нікчэмны сляпы чарвяк. Самае большае на свеце няшчасце—страціць сваю радзіму. Самае цяжкае пачуцце болі — усведамленне таго, што табою панукае чужак, што ён топча ў гразь твае векавыя традыцыі, тваю культуру і бытавы твой уклад. Ды ніколі не станеца так, каб над намі, над вялікім славянскім народам, над усім светам, як таго прагнуць немцы, запанавала нямецкая свалата.

Мы перажываем цяжкія дні. Нямецкія разбойнікі занеслі тапор над

нашымі галовамі. Доўгія годы вастрылі нямецкія бандыты, банкіры, купцы, прамыслоўцы, памешчыкі, бароны свае тапары, каб абрушыць іх на нас. Яны знайшлі свайго важака, адкапалі яго з сатлелага сметніка сярэдневякоўя, разбойніка Гітлера, які найболей поўна выражае іх грабежніцкія імкненні. Яны далі Гітлеру не толькі ўсю паўнату ўлады, яны ўзброілі яго адкідамі самай рэакцыйнай нямецкай навукі.

Гітлер адмяніў усе чалавечыя законы, замяніўшы іх законамі разбойнікаў. Ён развязаў немцам воўчыя замашкі, дазволіў ім забойства, грабяжы і здзекі над мірнымі людзьмі. Ён абвясціў так званую «расавую тэорыю», да якой маглі дадумацца толькі двуногія звяры. З гэтай тэорыі выходзіць, што немцы—народ над народамі, што толькі немцам належыць права панаваць над усімі другімі народамі, якія могуць толькі працаваць на немцаў, як іх рабы і батракі. Баронам і нямецкім ефрэйтарам Гітлер шчодра суліць і дарыць нашы землі. Гітлер заняволіў народы Еўропы, аграбіў іх, запаланіў, паслаў на катаржныя работы ў сваю Германію.

Такі «новы парадак», што нясе Гітлер і яго шайка. Але ў якія адзежы ні адзяваецца разбойнік, з-пад яго палы тырчыць нож бандыта-забойцы. Якою лагоднаю істотаю ні прыкідваецца воўк, у яго астаюцца воўчыя клыкі. Усю труднасць і ўвесь цяжар вайны з гітлераўскай Германіяй і яе хаўруснікамі народы Совецкага Саюза і яго Чырвоная Армія нясуць на сваіх плячах. У першую сусветную вайну, пачатую немцамі, супроць іх ваявалі французы, італьянцы, іспанцы, румыны. Вайну немцы вялі на два фронты.

Цяпер-жа, у вайне з намі, немцы кінулі ўсе свае дывізіі. На іх баку ваююць Італія, Венгрыя, Румынія, Фінляндыя. У радах гітлераўскай грабежніцкай арміі ўсе праступніцкія элементы ўсіх краін Еўропы, бандыты і грабежнікі, якіх Гітлер падкупіў правам грабяжа і нажывы за кошт нашых народаў. На Гітлера працуюць усе фабрыкі і заводы Еўропы. І, нягледзячы на гэта, гітлераўская Германія напружвае ўсе свае сілы. Зараз Гітлер нагадвае таго воўка, у якога пачынаюць вывальвацца зубы, у якога траціцца здольнасць душыць сваіх ахвяр. Ён прэцца сляпіцаю, не зважаючы ні на што, ён сам шукае свае пагібелі, і гэта пагібель яго не міне. Не, вайна не скончана! Над гітлераўскай Германіяй збіраюцца грозныя хмары. Ужо ўюцца маланкі над нямецкімі гарадамі, і гарады іх рассыпаюцца ў прах. Будзе час, калі немцы праклянуць свайго Гітлера, адчуўшы на сваёй скуры ўсе жахі пачатай ім вайны. Грозны меч суровай і справядлівай адплаты заносіцца над галовамі нямецкіх разбойнікаў, заліўшых кроўю зямлю і абярнуўшых свет у цемру беспрасветнай ночы.

Няхай-жа ў гэты цяжкі час пакуты не дрогне наша сэрца і не перастае наша рука сеяць смерць нямецкай погані. Няхай ні на момант не заспакоіцца наша мысль, покі па нашай зямлі ходзіць нага нямецкага душагуба. Усю сілу, усю волю накіроўвайце на знішчэнне гітлераўскіх бандытаў і іх подлых прыслужнікаў.

Крышы, знішчай, чым можаш, немчуру,
Начыненую ядам.
Агнём палі прасмердлую нару,
Дыхнуць не дай ім, гадам!
Труці іх, распінай, бі з-за вугла
Даўбнёй, нажом, сякерай,
Каб галавы падняць больш не магла
Нямецкая халера!

Сотні, тысячы герояў спарадзіў мужны, храбры беларускі народ у смяртэльнай свяшчэннай вайне з нямецкімі захопнікамі. Чэсць і хвала вялікаму народу, які не схіліў галавы перад гітлераўскімі разбойнікамі! Слава і хвала волатам-партызанам і партызанскім камандзірам! Мы пачціва схіляем галавы перад слаўнымі воінамі—помстнікамі за сваю зямлю, за свой народ. Няхай-жа ясным, шчаслівым і пераможным будзе наш шлях барацьбы супроць азвярэлых нямецкіх орд!

Смерць нямецкім гадам!

Вечная ганьба здраднікам народа!

Няхай жыве вольным, незалежным свабодалюбівы беларускі народ!

Хоць-жа доўгія ночы находзяць,
І трывожныя веюць вятры,—
Іх адолееш ты, мой народзе,
І табе зложаць гімн песняры.
Дык рыхтуй-жа магутныя сілы!
Вораг люты знішчае наш дом.
Ты абруш на яго прах магілы,
Разразіся над ім перуном!

НАСУСТРАЧ СВЯТУ ВЯЛІКАГА КАСТРЫЧНІКА

Калектыў іголкавага завода, які эвакуіраван з Віцебска, працуе на ўмацаванне абароны краіны.

За паспяховае выкананне жнівеньскай вытворчай праграмы завод атрымаў пераходны чырвоны сцяг аблвыканкома і прэмію ў 15 тысяч рублёў.

Яшчэ лепш працаваў завод у верасні. Месячны план выканан на 112 працантаў. Акрамя выпуска асноўнай прадукцыі завод наладзіў вытворчасць тавараў шырспажыва. Ужо дана звыш плана прадукцыі шырспажыва на 28 тысяч рублёў.

Калектыў завода абавязаўся ў дні прадкастрычніцкага спаборніцтва працаваць яшчэ лепш, даць фронту боепрыпасаў больш, чым у жніўні і верасні.

Уперадзе ідзе франтавая брыгада тав. Кушняровай, якая штодня перавыконвае заданне.

„ТАБЕ, БЕЛАРУСЬ"

Пад такою назвай у выдавецтве «Молодая Гвардия» вышаў з друку зборнік вершаў маладога таленавітага беларускага паэта Пімена Панчанкі. У зборніку 15 вершаў, напісаных паэтам у часе вайны. Вялікі патрыятызм беларускага чалавека ў змаганні за вызваленне роднай Беларусі ад нямецкай навалы, бязмежнае замілаванне да роднай краіны, цвёрдая воля да змагання і перамогі—гучаць у вершах паэта.

ВЕСТКІ З СОВЕЦКАЙ РАДЗІМЫ

АНТЫФАШЫСЦКІ МІТЫНГ

У Маскве адбыўся антыфашысцкі мітынг совецкіх настаўнікаў. З натхнёнымі прамовамі выступілі старшы лейтэнант, былы настаўнік Баскакаў, беларускі настаўнік Цыбулька, настаўніца 29-й школы г. Масквы Марцьянава, настаўніца-партызанка тав. Е. і многія другія. З выключным уздымам удзельнікі мітынга паслалі прывітанне таварышу Сталіну і прынялі зварот да настаўнікаў усяго свету.

ВУГАЛЬ КРАІНЕ

18 шахт Падмаскоўнага вугальнага басейна перавыканалі павышанае планавае заданне. У першай дэкадзе кастрычніка здабыча вугалю па ўсяму басейну, у параўнанні з тым-жа перыядам верасня, павялічылася на 5,8 процанта.

ПОСПЕХІ БУДАЎНІКОЎ АВІЯМАТОРАЎ

Н-скі авіяматорны завод, асвоіўшы ў верасні выпуск новых матораў, упэўнена набірае тэмпы. З 3-га кастрычніка завод пачаў выдаваць маторы звыш графіка. План 15 дзён кастрычніка перавыканан.

ДЭКАДНАЕ ЗАДАННЕ ПЕРАВЫКАНАНА

Узорна працуюць медзеплавільнікі Арменіі. Н-скі камбінат перавыканаў заданне першай дэкады кастрычніка па выпуску чарнавой медзі і прадаўжае павышаць выпрацоўку.

НА 600.000 ГЕКТАРАЎ БОЛЬШ

Амаль на 600 тысяч гектараў больш, чым у мінулым годзе, засяваюць азімых калгасы Узбекістана. Нарымскі раён план сяўбы азімых выканаў на 164 процанты, засеяўшы ў тры разы больш, чым у мінулым годзе.

ХРОНІКА

У АКУПІРАВАНАЙ БЕЛАРУСІ

Як паведамляюць з Вілейскай вобласці, там нямецкія ўлады выдалі загад, паводле якога спальваюцца ўсе вёскі, якія знаходзяцца паблізу лесу. Такі-ж дзікунскі загад ажыццяўляецца на Міншчыне. Спалены ўжо вёскі Слабада, Савічы, Забалоцце і многа іншых.

* * *

Нам пішуць, што ў вёсцы Велічаны, Чэрвеньскага раёна, немцы гвалцяць усіх дзяўчат, у тым ліку і падлеткаў. 5 дзяўчат расстраляны за супраціўленне гвалтаўнікам.

* * *

З заходніх абласцей Беларусі паведамляюць, што нямецкія ваенныя ўлады выдалі загад: «Моладзь ад 15 да 30 гадоў вывозіцца на работу ў Германію». Па гарадах і вёсках шныраць узброеныя атрады штурмавікоў. Моладзь уцякае ў лясы, у партызанскія атрады. «Лепш загінуць у барацьбе за свабоду, чым жыць у нямецкім палоне»,—заяўляюць маладыя патрыёты.

* * *

Главар нямецкіх бандытаў у Беларусі Кубэ выгнаў з дома № 41 па вуліцы Свабоды (Мінск) усіх жыхароў і сам пасяліўся са сваёю світай. За награбленыя ў народа сродкі ён пабудаваў сабе ў Прылуках дачу.

* * *

Наш карэспандэнт піша з Віцебска: У былым рэстаране гітлераўцы адкрылі дом распусты, а фашысцкая газетка «Новый путь» напісала: «У Віцебску ўступіла ў строй новае прадпрыемства».

* * *

У вёсцы Домжырыцы, Бягомльскага раёна, стараста Буяльскі прыйшоў у дом да адная грамадзянкі і павесіў на сцяну партрэт Гітлера. Грамадзянка схапіла качаргу, сарвала ёю партрэт і крыкнула: «Наліха ты вешаеш мне гэтага бандыта».

Беларусы не любяць вывешваць партрэта Гітлера, але з ахвотаю павесілі-б жывога «фюрэра».

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

73640.